

VÝROČNÍ KONFERENCE EDEN V GDAŇSKU

Od 10. do 13. 6. se v polském Gdaňsku konala výroční konference síť EDEN (European Distance and eLearning Network). EDEN má členy v 39 zemích světa a tedy působnost nikoli pouze evropskou. Vznikla v roce 1991 a CSVŠ je spoluzakládajícím členem této organizace. Není bez zajímavosti, že EDEN byl založen v Praze. Konference se letos zúčastnilo více než tři sta účastníků z celého světa. Odehrávala se v sídle Polské Baltské Filharmonie (Polska Filharmonia Bałtycka) na ostrově Olowianka v samém srdci Gdaňsku.

Název konference Innovation in Learning Communities odkazoval k jedné z klíčových otázek dnešního světa, problematice inovací. Denní program byl rozdělen do čtyř bloků, začínajících již o deváté ráno a končících v šest hodin večer. Po plenárních zasedáních otevírajících každý den konference, byl program dále dělen do šesti paralelně probíhajících sekcí vymezených tematicky. Pouze v několika málo případech měla některá sekce během dne pokračování. Program tak byl nesmírně bohatý a pokryl snad všechny myslitelné aspekty distančního vzdělávání.

Konference byla zahájena ve středu odpoledne registrací a po ní následující recepce na uvítanou, na které byli vyznamenáni zasloužilí členové EDEN prezidentem asociace prof. Alanem Taitem z Open University ve Velké Británii. Dále pak byla představena kniha *Distance and eLearning in Transition – Learning Innovation, Technology and Social Challenges*, která na více než osmi stech stranách přináší přepracované příspěvky účastníků z konferencí EDEN z posledních let.

Alan Tait také zahájil první plenární zasedání ve čtvrté dopoledne. Ve svém vystoupení shrnul aktivity EDEN za poslední dva roky. Po prof. Taitovi mělo následovat poselství od evropského komisaře Jána Figela zodpovědného za oblast vzdělání, výchovy, kultury a mládeže. Ale jak už tomu tak bývá, technika selhává v tu nejméně vhodnou chvíli a u předem natočeného poselství se kamsi vytratil zvuk. Prezentace poselství tak byla odsunuta až do vyřešení technických obtíží.

Místo něho k řečnickému pultíku přistoupila Anna Valtonen z Finska s prezentací *Learning and Creativity in a New Environment*. Představila jeden z momentů reformy vysokého školství ve Finsku – založení Aalto University. Tato nová univerzita vznikla sloučením tří stávajících škol: Helsinki School of Economics, University of Art and Design Helsinki, Helsinki University of Technology. Sloučení a transformace těchto

tří škol jsou podpořeny společně finskou vládou (500 mil. €) a soukromými donátory (Nokia 200 mil. €). Aalto University si neklade nijak nízké cíle: do roku 2020 chce být na čele výzkumu a vývoje v oblastech svého zaměření.

Dalším řečníkem byl Claudio Dondi, který si kladl otázku, proč nejsou implementační strategie v EU úspěšné, respektive proč je tak daleko od záměru inovovat k samotným inovacím.

Velmi zajímavou byla prezentace Nicolase H. Allena z University of Maryland University College z USA. Shrnující a poukázal na očekávané budoucí trendy ve společnosti ovlivňující současný stav a budoucí vývoj vzdělávacího prostoru v USA – na základě demografických, ekonomických a technologických trendů. Načrtl tak rámec rozvoje distančního vzdělávání především v podobě eLearnigu, jehož masivní nástup v příští dekádě očekává.

Na závěr plenárního zasedání se nakonec podařilo zdolat technické problémy a nebyli jsme tak ochuzeni o poselství Jána Figela, který zdůraznil roli vzdělání v evropské společnosti, důležitost inovací pro úspěch EU a možnosti, které se dnes pro všechny formy distančního vzdělávání otevírají.

Po úvodních přednáškách odehrávajících se v hlavním sále jsem se přesunul do místnosti Jazz Room, kde se odehrával panel s názvem *Institutional Innovations: Concept and Realization*. Přednášející byli z Německa – Ulf-Daniel Ehlers (Uni. Duisburg), Rolf Granow (Lubeck Uni., Oncampus), Sabine N. Titmann (Uni. Zwickau); z Velké Británie: Niall Sclater (The Open Uni.), Sandra Rowenska (Uni. Leicester); ze Švédska: Eva Carling (Uni. Gälle); z Kanady: Bruce Sheppard (Memorial Uni.) a ze Švýcarska: Anne-Dominique Salamin (HES-SO Calais). I přes značnou různorodost institucí, z kterých přednášející pocházeli, spojoval všechny příspěvky jeden základní rys – snaha ukázat neuvěřitelně rychle se rozvíjející potenciál webu 2.0 pro vzdělávání. A to nikoli v jakési teoreticko-vizionářské rovině, ale na tom, co je možné dnes, co se skutečně využívá. Druhým společným rysem pak byl někdy explicitní, jindy pouze implicitní problém překonání tradicionalismu a nechuti k technickým inovacím u pedagogických pracovníků.

Den jsem završil ve foyer na prezentaci posterů věnovaných managementu eLearningu a vzdělávání učitelů. Zde vystoupila mezi dalšími i Eva Abramuszkinová-Pavlíková s brněnské NEW-

TON College s posterem prezentujícím mezinárodní projekt věnovaný virtuální mobilitě a lidem, kteří ji zabezpečují.

Po náročném dni jsme se s několika dalšími účastníky (Finkou, Katalánkou a dvěma Němci) vypravili k Baltskému moři dostupnému z centra Gdaňsku tramvají. Užili jsme si pěší túry po bulváru Jana Pavla II. se sochou Jana Pavla II. v nadživotní velikosti, který vede největším sídlištěm v Gdaňsku a končí, jak jinak než tramvajovou zastávkou Jana Pavla II. na obkludné mimoúrovňové křižovatce.

Páteční den zahájil věhlasný polský filmový režisér a producent Kryzstof Zanussi přednáškou věnující se rozporům mezi touhami všech a omezenými zdroji v globalizovaném světě. Po něm následovala Gilly Salmon z jedné z nejprogressivnějších britských univerzit v oblasti využívání eLearningu, z University of Leicester. Zaměřila se na očekávaný technologický vývoj v příštích letech, u kterého vycházela především z Horizont Report 2009 od The New Media Consortium. Morten F. Paulsen z NKI Distance Education z Norska představil poslední novinky této pouze distančně vzdělávající instituce, a to Global Student Katalog, což je školní komunitní síť umožňující snazší propojení jak mezi učiteli a studenty, tak mezi studujícími navzájem. Russ Colbert jako zástupce hlavního sponzora, kterým byla americká firma Polycom, představil produkt umožňující video konference v HD kvalitě a demonstroval praktickou ukázkou při spojení s Christiane Orto z Manhattan School of Music.

Po plenárních přednáškách následovala v hlavním sále debata s hlavními řečníky. Diskusi moderoval Don Olcott Jr. z The Observatory on Borderless Higher Education z USA a zúčastnili se jí již zmiňovaná Gilly Salmon, Nicholas H. Allen, Claudio Dondi, M. F. Paulsen a dále Marianne Poumay z Université de Liège z Belgie a Fredric Michael Litto z Brazilian Association for Distance Education – ABED z Brazílie. První otázku položil moderátor a zeptal se řečníků, zda by mohli shrnout své zkušenosti s internetem a eLearningem. Ti se vraceli ve vzpomínkách o 15 až 20 let zpět, mluvili o prvních setkáních s internetem, nostalgicky zavzpomínali na první pionýrské krůčky eLearningu na internetu okolo první poloviny devadesátých let. Další otázky již směřovaly z pléna a mířily na způsob

financování inovací ve vzdělání, na vzrůstání podílu informálního vzdělání, na to, jak zajistit úspěšnost fungování vzdělávací instituce v současných prudech se měnících finančních a společenských podmínkách. Odpovědi cirkulovaly kolem nutnosti promyšlené podpory eLearningu vedoucí ke snižování nákladů na vzdělání a zvyšování jeho dostupnosti. Dále se diskutovalo o nutnosti podpory celoživotního vzdělávání vysokoškolských učitelů. Diskutující se neshodovali v otázce hledání zdrojů jak pro inovace ve vysokém školství, tak pro financování distančního vzdělávání.

V sobotu řady účastníků konference trochu prořídly, ale kupodivu méně než očekávali všichni přednášející, auditorium stále bylo slušně zaplněné. V hlavním koncertním sále probíhal panel zaměřený na online kolaborativní učení. Klaus Wannebacher z Higher Education Information System GmbH z Německa mluvil u využitelnosti Wikipedie ve vysokoškolské výuce; Carlos Villalba z Syracuse University o možnostech automatizace interaktivní výuky v úlohách nepožadujících ano/ne odpovědi; Ove Jobring a Ingemar Svensson ze Švédska o výhodách propojení profesních či zájmových skupin skrze eLearning.

Nakonec jsem se účastnil panelu *National Case Studies*, který byl sice poslední, ale nikoli významem. David Hardy z Distance Education International z Velké Británie pohovořil o svých zkušenostech poradce při zavádění celoživotního učení do praxe v Rusku; Danguole Rutkauskiene z Kaunaské univerzity mluvila o současném velmi dynamickém rozvoji eLearningu v Litvě; Georg Seppman z Bavarian Virtual University o vznikající síti vysokoškolských online vzdělávacích sítí EuNeOn a Belina Tyran z Nové Anglie v Austrálii se šarmem sobě vlastním nepředstavila pouze projekt DEHub – síť propojující poskytovatele online vzdělání, ale také Novou Anglii.

Co napsat na závěr? Výroční konference EDEN byla výborně zorganizována, příspěvky měly vysokou kvalitu, a tak jediná výtka směřuje k nemožnosti připojení k internetu via wifi v místě konání.

Zbyněk MACHÁT

Centrum pro studium vysokého školství, v.v.i.

